

Sygn. akt I Ca 53/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 marca 2017 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSO Barbara Bojakowska

Sędziowie SSO Iwona Podwójniak (ref.)

SSR del. Mirosław Chojnacki

Protokolant sekretarz sądowy Elwira Kosieniak

po rozpoznaniu w dniu 8 marca 2017 roku w Sieradzu

na rozprawie

sprawy z powództwa E. S.

przeciwko Skarbowi Państwa – Szefowi (...) Zarządu (...) w B.

o ochronę naturalnego środowiska człowieka

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Łasku

z dnia 6 października 2016 roku, sygnatura akt I C 1108/13

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten tylko sposób, że w punkcie 4 ustaloną kwotę 10085,23 złotych obniża do kwoty 8110,23 (osiem tysięcy sto dziesięć 23/100) złotych;

II. w pozostałym zakresie oddala apelację;

III. zasądza od Skarbu Państwa – Szefa (...) Zarządu (...) w B. na rzecz powódki E. S. 135 (sto trzydzieści pięć) złotych z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt I Ca 53/17

UZASADNIENIE

Powódka E. S. wniosła o zasądzenie od pozwanego Skarbu Państwa- (...) Zarządu (...) w B. kwoty 11 000 zł, w tym kwoty 2 000 zł tytułem obniżenia wartości nieruchomości i kwoty 9 000 zł tytułem kosztów dokonania robót budowlanych w celu zapewnienia właściwego klimatu akustycznego dla nieruchomości z ustawowymi odsetkami od 30 marca 2012 roku do dnia zapłaty oraz kosztami procesu według norm przepisanych.

W piśmie procesowym z 5 kwietnia 2013 roku powódka rozszerzyła powództwo z tytułu utraty wartości nieruchomości do kwoty 18 500 zł z odsetkami ustawowymi od 30 marca 2012 roku do dnia zapłaty.

Wyrokiem z 31 maja 2013 roku Sąd Rejonowy w Łasku zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 18 500 zł z odsetkami ustawowymi od 26 kwietnia 2012 roku do dnia zapłaty (punkt 1), oddalił powództwo w pozostałym zakresie (punkt 2) i orzekł o kosztach procesu (punkt 3).

Na skutek apelacji powódki Sąd Okręgowy w Sieradzu uchylił powyższy wyrok w części dotyczącej punktów 2 oraz 3 i w tym zakresie przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Łasku, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego. W uzasadnieniu rozstrzygnięcia Sąd drugiej instancji stwierdził, że nie została rozpoznana istota sprawy w zakresie żądania kwoty 9 000 zł tytułem kosztów dokonania robót budowlanych w celu zapewnienia właściwego klimatu akustycznego dla nieruchomości.

Pismem z 14 stycznia 2016 roku powódka rozszerzyła powództwo o dalszą kwotę 2 999 zł z ustawowymi odsetkami od 15 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty, wskazując że kwota ta stanowi skapitalizowane odsetki od kwoty 6 954,87 zł za okres od 26 kwietnia 2012 roku do 14 stycznia 2016 roku.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 6 października 2016 roku Sąd Rejonowy w Łasku zasądził od pozwanego Skarbu Państwa-Szefa (...) Zarządu (...) w B. na rzecz powódki E. S. kwotę 9 948,89 zł wraz z ustawowymi odsetkami od 15 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty (punkt 1), oddalił powództwo w pozostałym zakresie (punkt 2), zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 5 009 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (punkt 3) oraz nakazał pobrać na rzecz Skarbu Państwa-Sądu Rejonowego w Łasku od pozwanego kwotę 10 085,23 zł tytułem niewiszczonych kosztów sądowych (punkt 4).

Rozstrzygnięcie zapadło po następujących ustaleniach i wnioskach.

Powódka E. S. jest właścicielką działek nr (...) położonych w miejscowości B..

Na działce nr (...) znajduje się budynek mieszkalny i budynek gospodarczy.

Miejscowość B. jest położona w pobliżu lotniska wojskowego. Hałas emitowany przez lotnisko przekracza dopuszczalny poziom hałasu w porze dziennej i nocnej. Z tego względu w dniu 9 lutego 2010 roku Sejmik Województwa (...) podjął uchwałę Nr (...) w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania lotniska Ł.. Uchwała weszła w życie 13 kwietnia 2010 roku. Obie działki położone są w podobszarze B obszaru ograniczonego użytkowania utworzonego w/w uchwałą. Wymieniona uchwała ogranicza właścicieli działek położonych w obszarze ograniczonego użytkowania w ten sposób, że nie mogą oni skutecznie dochodzić zaniechania emisji hałasu przez lotnisko.

Powódka wystosowała do pozwanego pisemne przedsądowe wezwanie do zapłaty 10 kwietnia 2012 roku. Wezwanie zostało doręczone pozwanemu 11 kwietnia 2012 roku. W wezwaniu tym jako termin płatności pełnomocnik powódki wskazał 25 kwietnia 2012 roku. Pozwany odmówił uznania roszczenia.

Zakres prac remontowo-budowlanych koniecznych do zapewnienia odpowiedniego klimatu akustycznego w budynku mieszkalnym powódki przy uwzględnieniu wymogów wygłuszenia budynków ustanowionych w uchwale Sejmiku Województwa (...) z 9 lutego 2010 r. nr (...) i Polskich Normach obejmuje wymianę wskazanych w opinii biegłego 4 okien i drzwi balkonowych na odpowiedniki o podwyższonej izolacyjności akustycznej. Prace remontowo-budowlane wynikają z wejścia w życie tej uchwały. W celu skompensowania braku możliwości otwierania okien wynikającego z wymogów ochrony przed hałasem lotniczym należy zainstalować 4 wentylatory sufitowe. Koszt wyżej opisanych prac wynosi 6 954,87 zł

Sąd wskazał, że podstawę prawną żądania powódki stanowi art. 129 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku - Prawo ochrony środowiska.

W art. 129 - 136 p.o.ś. ustawodawca uregulował samodzielne podstawy odpowiedzialności odszkodowawczej związanej z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości oraz z utworzeniem obszaru ograniczonego użytkowania, opierając się na założeniu, że ryzyko szkód związanych z działalnością uciążliwą dla otoczenia powinien ponosić

podmiot, który tę działalność podejmuje dla własnej korzyści (cuius damnum eius periculum). Przesłankami tej odpowiedzialności są: wejście w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego powodującego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości, szkoda poniesiona przez właściciela nieruchomości i związek przyczynowy między wprowadzonym ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości a szkodą.

Niezbędny zakres robót budowlanych celem zapewnienia właściwej izolacyjności akustycznej pomieszczeń i prawidłowej wentylacji budynku powódki w miejscu jego położenia na obszarze ograniczonego użytkowania lotniska wojskowego obejmuje wymianę 4 okien i drzwi balkonowych na odpowiedniki o podwyższonej izolacyjności akustycznej oraz montaż 4 wentylatorów sufitowych.

Koszt tych robót budowlanych zgodnie z opinią biegłego wynosi 6 954,87 zł.

Prace mające na celu zapewnienie właściwego klimatu akustycznego wewnątrz budynków są konieczne w celu przywrócenia możliwości komfortowego korzystania z nieruchomości budynkowych. Na podstawie art. 136 ust. 3 w zw. z art. 129 ustawy prawo ochrony środowiska, szkoda z tytułu wprowadzenia obszaru ograniczonego użytkowania obejmuje również koszt dostosowania budynków do wymagań technicznych.

W związku z powyższym w celu zapewnienia właściwego klimatu akustycznego należało zasądzić od pozwanego na rzecz powódki kwotę 6 954,87 zł. Ponadto należało również zasądzić od pozwanego na rzecz powódki kwotę 2 994,02 zł stanowiącą skapitalizowane odsetki od kwoty 6 954,87 zł od 26 kwietnia 2012 roku do 14 stycznia 2016 roku.

Zgodnie z treścią art. 481 § 1 k.c. wierzyciel może żądać odsetek, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, tj. nie spełnia świadczenia pieniężnego w terminie, a jeżeli termin nie jest oznaczony, gdy nie spełnia świadczenia niezwłocznie po wezwaniu przez wierzyciela (art. 476 k.c.).

Skoro powódka wezwała pozwanego poprzez pisemne przedsądowe wezwanie do zapłaty, w którym określiła termin płatności na 25 kwietnia 2012 roku, to od dnia następnego pozwany pozostawał w opóźnieniu. Odsetki należało zatem skapitalizować od 26 kwietnia 2012 roku do 14 stycznia 2016 roku, czyli dnia złożenia pisma, a jednocześnie poprzedzającego dzień naliczania kolejnych odsetek za opóźnienie.

Jest to zgodne z art. 482 § 1 k.c., który stanowi, że od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa, chyba że po powstaniu zaległości strony zgodziły się na doliczenie zaległych odsetek do dłużnej sumy.

Ostatecznie Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 9 948,89 zł stanowiącą sumę odszkodowania za koszty rewitalizacji budynku – 6 954,87 zł oraz skapitalizowanych odsetek – 2 994,02 zł. W pozostałym zakresie powództwo jako nieuzasadnione podlegało oddaleniu.

W zakresie kosztów postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 100 zd. 2 k.p.c. - powódka uległa tylko co do nieznaczej części powództwa (niecały 1%). Powódce należą się koszty w wysokości 5 009 zł, zgodnie ze spisem złożonym na rozprawie przez pełnomocnika, za wyjątkiem opłaty od pozwu, gdyż powódka była zwolniona od kosztów sądowych w całości. Koszty te obejmowały opłatę skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł, kwotę 2 400 zł z tytułu kosztów zastępstwa adwokackiego pełnomocnika powódki za pierwszą instancję, kwotę 1 200 zł - koszty zastępstwa adwokackiego pełnomocnika powódki w postępowaniu apelacyjnym, kwotę 1 200 zł - koszty zastępstwa adwokackiego pełnomocnika powódki za pierwszą instancję przy ponownym rozpoznaniu sprawy, kwotę 192 zł z tytułu kosztów dojazdu koszty dojazdu pełnomocnika na rozprawę

O kosztach sądowych Sąd orzekł w oparciu o art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych sprawach cywilnych w zw. z art. 100 k.p.c. i nakazał pobrać od pozwanego koszty w kwocie 10 085,23 zł uiszczone tymczasowo przez Skarb Państwa. Na koszty sądowe w sprawie złożyły się: 550 zł - opłata od pozwu, 3 930,83 zł - wynagrodzenie biegłego R. D., kwota 450 zł - opłata od apelacji, kwota 3 028,26 zł - wynagrodzenie biegłego K. R.-R., kwota 1 151,14 zł - wynagrodzenie

biegłego J. O., kwota 825 zł - opłata od rozszerzonej części powództwa w zakresie spadku wartości nieruchomości, kwota 150 zł - opłata od rozszerzonej części powództwa w zakresie odsetek. Łącznie koszty wyniosły 10 085,23 zł.

Apelację złożył pozwany.

Zaskarżył wyrok w części dotyczącej zasądzenia od pozwanego na rzecz powódki roszczenia w wysokości 949,00 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 15 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty.

Zarzucał niewłaściwe zastosowanie art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 363 § 2 k.c. w zw. z art. 129 ust. 2 p.o.ś. i art. 136 ust. 3 p.o.ś., wykładanych w świetle art. 316 § 1 k.p.c., poprzez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że świadczenie pieniężne 949,00 zł od pieniężnego świadczenia odszkodowawczego, przewidzianego w art. 129 ust. 2 p.o.ś. należy się od daty wcześniejszej niż data wyrokowania oraz niewłaściwe zastosowanie art. 455 k.c. przez przyjęcie, że niezwłocznie po wezwaniu do zapłaty Skarb Państwa powinien spełnić świadczenie pieniężne na rzecz powodów w wysokości ustalonej znacznie później przez Sąd według cen z daty wyrokowania.

Podnosząc powyższe skarżący wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części i orzeczenie co do istoty sprawy, poprzez orzeczenie, iż powódce przysługują odsetki ustawowe od kwoty 9 000,00 zł od dnia 26 kwietnia 2012 roku do dnia zapłaty, natomiast od kwoty 949,89 zł odsetki przysługują za okres od dnia 14 stycznia 2016 do dnia zapłaty oraz zasądzenie od powoda na rzecz Skarbu Państwa- (...) Zarząd (...) w B. kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych prawem.

Jednocześnie pozwany zaskarżył postanowienie zawarte w punkcie 4 wyroku „w przedmiocie zasądzenia i rozliczenia kosztów procesu”. Orzeczeniu zarzucał naruszenie art. 94 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych poprzez jego błędną wykładnię oraz art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych poprzez jego błędną wykładnię.

Skarżący wniósł o zmianę punktu 4 wyroku poprzez nieobciążanie pozwanego Skarbu Państwa-Szefa (...) Zarządu (...) w B. nieuiszczoną na rzecz Skarbu Państwa-Sądu Rejonowego w Łasku opłatą sądową od rozszerzonej części powództwa w wysokości 975,00 zł, opłatą od pozwu w wysokości 550,00 zł oraz opłatą od apelacji w wysokości 450,00 zł.

W uzasadnieniu wskazał, że Sąd pierwszej instancji wadliwie zasądził na rzecz powódki odsetki ustawowe, określając początek ich naliczania na dzień wyznaczony wierzycielowi do dobrowolnej zapłaty roszczenia, niewłaściwie stosując art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 363 § 2 k.c. w zw. z art. 129 ust. 2 p.o.ś. i art. 136 ust. 3 p.o.ś., wykładanych w świetle art. 316 § 1 k.p.c., poprzez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że skapitalizowane odsetki od pieniężnego świadczenia odszkodowawczego, przewidzianego w art. 129 ust. 2 p.o.ś. należą się powódce za okres od zgłoszenia roszczenia do dnia zapłaty. Powódka domagała się odszkodowania z tytułu rewitalizacji akustycznej budynku w wysokości 9.000,00 zł. Roszczenie to w ocenie Sądu Rejonowego stało się wymagalne z dniem upływu terminu do dobrowolnej zapłaty wyznaczonego pozwanemu przez powódkę czyli z dniem wyznaczonym pozwanemu jako termin zapłaty w wezwaniu przedsądowym wystosowanym przez powódkę. W dniu 14 stycznia 2016 roku pełnomocnik powódki dokonał kapitalizacji odsetek ustawowych określając ich wysokość na kwotę 2 999,00 zł i naliczając je od kwoty 6 954,87 zł (wysokość odszkodowania ustalona w opinii biegłego) od dnia 26 kwietnia 2012 roku do dnia 14 stycznia 2016 roku. Pozwany podał, że kwestionuje skuteczność rozszerzenia powództwa o wartość przewyższającą kwotę 9 000,00 zł objętą pozwem i wezwaniem do dobrowolnej zapłaty, bowiem w jego ocenie roszczenie w zakresie przewyższającym 9 000,00 zł nie było wymagalne w dniu 26 kwietnia 2016 roku, a stało się wymagalne z chwilą wydania wyroku.

W uzasadnieniu zaskarżenia punktu 4 skarżący wskazał, że Sąd Rejonowy dokonał błędnej wykładni art. 94 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, obciążając pozwanego Skarb Państwa-Szefa (...) Zarządu (...) w B. zwrotem opłaty sądowej w wysokości 550,00 zł oraz kwotą 975,00 zł opłaty od rozszerzonej części powództwa oraz opłatą od apelacji w wysokości 450,00 zł.

Podał, że „w uzasadnieniu Sąd wskazał jedynie, że obciążenie Skarbu Państwa opłatą sądową uzasadnia treść art. 94 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych”. Zdaniem strony pozwanej, nie jest to prawidłowa wykładnia tego przepisu, który statuuje zasadę, że Skarb Państwa nie ma obowiązku uiszczania opłat. W komentarzu Katarzyny Gonery do ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (wyd. IV LexisNexis 2011) podano: „Zwolnienie od obowiązku uiszczania opłat dotyczy nie tylko sytuacji, w której Skarb Państwa podejmuje czynności (wnosi pisma) podlegające opłacie, ale także sytuacji, w której miałby uiścić te opłaty za stronę przeciwną od nich zwolnioną (art. 113). Jeżeli zatem od opłat zwolniony był powód, w razie wygrania przez niego sprawy nie można nakazać pobrania od pozwanego Skarbu Państwa nieuiszczonych przez powoda opłat na podstawie art. 113 ust. 1. Niedopuszczalne jest obciążenie występującego po stronie pozwanej Skarbu Państwa opłatami sądowymi, których nie miał obowiązku uiścić powód, choćby ze względu na wynik sprawy obowiązek ich uiszczenia obciążał stronę pozwaną (art. 94). Jeżeli natomiast powodem był Skarb Państwa, w razie częściowej wygranej i częściowej przegranej nie można orzec o ściągnięciu nieuiszczonych opłat z roszczenia zasądzonego na rzecz Skarbu Państwa (art. 113 ust. 2 w zw. z art. 113 ust. 5). Skarb Państwa zwolniony jest od obowiązku uiszczenia opłaty sądowej także wtedy, gdy na Skarb Państwa nałożone zostały koszty procesu (art. 98 k.p.c.), a strona przeciwna była zwolniona od kosztów sądowych (por. orzeczenie SN z 12 września 1960 r., 2 CR 347/60, Lex Polonica nr 365309, OSN 1961, nr IV, poz. 112).

Powódka wniosła oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów procesu za postępowanie odwoławcze według norm przepisanych.

Powódka wskazała, że ostatecznie wносиła o zasądzenie kwoty 9 953,87 zł, na którą to kwotę składała się kwota 6 954,87 zł i skapitalizowane odsetki ustawowe od tej kwoty za okres od 26 kwietnia 2012 roku do dnia 14 stycznia 2016 roku w wysokości 2 999 zł. Pozwany nie zaskarżył wyroku co do kwoty 2 999 zł. Zatem zgodził się, iż pozostawał w opóźnieniu z zapłatą kwoty 6 954,87 zł od dnia 26 kwietnia 2012 roku.

Następstwem tak skonkretyzowanego powództwa było zasądzenie przez Sąd Rejonowy odsetek ustawowych od całej kwoty od dnia 15 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty.

Analizując rozumowanie pozwanego zawarte w uzasadnieniu apelacji oczywistym jest, że winien skarżyć zaskarżony wyrok co do kwoty 2 999 zł, podnosząc zarzut błędnego przyjęcia, że znajdował się w opóźnieniu od 26 kwietnia 2012 roku.

Dalej powódka wskazała, że stanowisko prezentowane przez pozwanego odnośnie okresu opóźnienia i tak jest sprzeczne wewnętrznie. Bowierni pozwany przyjmuje argumenty strony powodowej co do czasu opóźnienia w zakresie kwoty zgłoszonej w pozwie, a kwestionuje okres opóźnienia dla kwoty, o którą rozszerzane jest powództwo. Tymczasem stan faktyczny i prawny odnośnie obydwu kwot jest identyczny.

Przed wytoczeniem powództwa powódka wzywała pozwanego do zapłaty do określonej daty (w tym przypadku do 25 kwietnia 2012 roku) konkretnej kwoty i to wyższej od ostatecznie dochodzonej. Zatem nie można rozbijać dochodzonej kwoty, na tę zgłoszoną w pozwie i tę wynikającą z rozszerzonego powództwa. Opóźnienie w zapłacie po uprzednim wezwaniu w świetle art. 481 § 1 k.c. rodzi roszczenie o zasądzenie odsetek ustawowych.

Sąd Okręgowy zważył:

Apelacja jest uzasadniona jedynie w części, mianowicie w zakresie odnoszącym się do rozstrzygnięcia zawartego w punkcie 4 wyroku, tj. w przedmiocie wysokości kosztów sądowych obciążających pozwanego, natomiast w pozostałym zakresie, tj. co do rozstrzygnięcia zawartego w punkcie 1 w zakresie zasądzenia kwoty 949 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 15 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty – uzasadniona nie jest.

W pierwszym rzędzie podnieść należy, że apelacja nie jest jasna w swej treści i – jak trafnie podnosi się w odpowiedzi na apelację – niejednolita w stanowisku skarżącego pozwanego.

Oczywistym jest chociażby, że sąd nie mógł zasądzić odsetek ustawowych od kwoty 9 000 zł od dnia 26 kwietnia 2012 roku (tak wskazuje skarżący we wnioskach apelacyjnych), ponieważ z tytułu kosztów rewitalizacji akustycznej zasądził kwotę 6 954,87 zł, a nie kwotę 9 000 zł. W kwocie 9 000 zł, ponad kwotę należności głównej 6 954,87 zł, znajdują się skapitalizowane odsetki ustawowe od tejże kwoty, natomiast od zaległych odsetek (skapitalizowanych) nie można żądać odsetek za okres wcześniejszy niż od daty wytoczenia o nie powództwa, co miało miejsce w dniu 14 stycznia 2016 roku. Dalej we wnioskach apelacyjnych skarżący wskazuje, że od kwoty 949,89 zł odsetki winny zostać zasądzone od dnia 14 stycznia 2016 roku – tak sąd zrobił (ściśle od 15 stycznia 2016 roku), natomiast jednocześnie zarzuca, że wymagalność nastąpiła dopiero z chwilą wydania wyroku.

Niezależnie jednak od ocen jak wyżej podnieść trzeba, że nie ma racji skarżący podnosząc, że sąd pierwszej instancji naruszył powołane w apelacji przepisy prawa materialnego, w tym poprzez zasądzenie odsetek od świadczenia z tytułu odszkodowania od daty wcześniejszej niż data wyrokowania.

Mianowicie dłużnik odpowiedzialny za wyrównanie szkody pozostaje w opóźnieniu z zapłatą świadczenia bezterminowego jakim jest odszkodowanie za wyrządzoną szkodę na zasadach ogólnych, tj. od dnia wezwania go przez poszkodowanego do spełnienia świadczenia (art. 455 k.c.). Od tego momentu wierzyciel ma zatem prawo żądać odsetek ustawowych za opóźnienie na podstawie art. 481 k.c. Dotyczy to także odszkodowań dochodzonych w oparciu o przepisy art. 129 ust. 2 oraz art. 136 ust. 3 ustawy – Prawo ochrony środowiska.

Obowiązany do wypłaty odszkodowania może pozostawać w tak rozumianym opóźnieniu obowiązku wyrównania szkody, której wysokość jest znana w dacie wezwania, choćby została ona ustalona dopiero w okresie późniejszym, w tym w wyniku postępowania sądowego. Dłużnik popada w opóźnienie, jeśli nie spełnia świadczenia pieniężnego w terminie, w którym stało się ono wymagalne, także wtedy, gdy kwestionuje istnienie lub wysokość świadczenia.

W niniejszej sprawie dłużnik został wezwany do zapłaty odszkodowania pismem doręczonym pozwanemu w dniu 11 kwietnia 2012 roku. Wierzycielka wyznaczyła termin spełnienia świadczenia do dnia 25 kwietnia 2012 roku. Dłużnik pozostawał zatem w opóźnieniu od dnia 26 kwietnia 2012 roku.

W ocenie Sądu Okręgowego, zasądzając odsetki ustawowe od dnia 26 kwietnia 2012 roku, sąd pierwszej instancji nie dopuścił się naruszenia art. 363 § 2 k.c.

Pozwany co najmniej od daty doręczenia mu wezwania do zapłaty miał możliwość dokonać we własnym zakresie oszacowania odszkodowania i jego wypłaty, a nie czekać biernie na rozstrzygnięcie sądu. Zaniechanie tego obowiązku doprowadziło do konieczności wykonania stosownej kalkulacji przy pomocy biegłego sądowego. Skarżący nie przedstawił analizy na ile zaskarżone rozstrzygnięcie oparto na wyliczeniu odszkodowania z niekorzyścią dla niego, tj. na ile odszkodowanie byłoby odmienne kwotowo, gdyby zostało wyliczone według cen z innej daty. Przyznanie odsetek ustawowych za okres wskazany w wyroku stanowi rekompensatę za korzystanie przez pozwanego z kapitału. Jeżeli zobowiązany nie płaci odszkodowania w terminie ustalonym zgodnie z art. 455 k.c. uprawniony nie ma możliwości czerpania korzyści z odszkodowania, jakie mu się należy już w tym terminie. Odsetki ustawowe mają przede wszystkim zapewnić swego rodzaju zryczałtowane wynagrodzenie dla wierzyciela za korzystanie ze środków pieniężnych jemu należnych przez dłużnika.

Powyższe nie jest sprzeczne z funkcją odsetek z art. 481 § 1 k.c. i nie przysparza powódce korzyści finansowych, nieuzasadnionych zakresem zobowiązania pozwanego, określonym w przepisie art. 129 ust. 2 i art. 136 ust. 3 ustawy. Wbrew stanowisku apelacji, całkowicie nieuprawnionym jest wiązanie początkowej daty biegu odsetek od zasądzonej na rzecz powódki kwoty z datą wyrokowania bądź datą doręczenia pozwanemu odpisu opinii biegłego sądowego. Wyrok w niniejszej sprawie nie ma charakteru konstytutywnego. Źródłem szkody dla powódki było wprowadzenie obszaru ograniczonego użytkowania, co ograniczyło ją w sposobie korzystania z nieruchomości i pogorszyło klimat akustyczny budynku.

Trafnie sąd pierwszej instancji przyjął, że powódce należy się odszkodowanie w wysokości 6 954,87 zł oraz odsetki ustawowe za opóźnienie w zapłacie tejże kwoty za okres od 26 kwietnia 2012 roku. Ostatecznie zasądzona kwota 9 948,89 zł obejmuje kwotę odszkodowania w wysokości 6 954,87 zł oraz skapitalizowane odsetki od tej kwoty za okres opóźnienia w jej zapłacie, tj. od dnia 26 kwietnia 2012 roku do dnia zgłoszenia roszczenia o zaległe odsetki, tj. do dnia 14 stycznia 2016 roku. Nie może podlegać kwestii – wobec regulacji przepisu art. 482 k.c. – że wierzyciel może żądać odsetek od zaległych odsetek od chwili wytoczenia o nie powództwa. Tak w niniejszej sprawie powódka uczyniła. Rozszerzyła żądanie o zaległe odsetki. Wytoczyła w dniu 14 stycznia 2016 roku powództwo o nie. Skapitalizowane odsetki od kwoty 6 954,87 zł za opóźnienie w jej zapłacie za okres od wymagalności tej kwoty, tj. od dnia 26 kwietnia 2012 roku do dnia zgłoszenia powództwa, tj. 14 stycznia 2016 roku stanowią kwotę 2 994,02 zł. Od sumy tych kwot, tj. od kwoty 9 948,89 zł należne są dalsze odsetki od dnia 15 stycznia 2016 roku.

Apelacja pozwanego, bezpodstawnie kwestionująca powyższe, podlega w tej części oddaleniu, o czym orzeczono na podstawie art. 385 k.p.c.

Natomiast rację ma skarżący co się tyczy kwestionowania podstaw obciążenia go kosztami sądowymi w zakresie dotyczącym nieuiszczonych opłat sądowych. Powódka została w całości zwolniona od kosztów sądowych i opłaty sądowe należne Skarbowi Państwa nie zostały w ogóle pobrane. Co do zasady winny one zatem obciążać przegrywającego pozwanego – stosownie do przepisu art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w związku z przepisami dotyczącymi stosowania zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu. Niemniej w niniejszej sprawie przegrywającym pozwanym jest Skarb Państwa. Tymczasem zgodnie z przepisem art. 94 powołanej ustawy o kosztach sądowych Skarb Państwa nie ma obowiązku uiszczania opłat. Zwolnienie Skarbu Państwa od obowiązku uiszczania opłat dotyczy zarówno sytuacji, w których dokonywane są przez niego czynności podlegające opłacie, jak i tych, gdy Skarb Państwa miałby uiścić taką opłatę za zwolnioną od opłat drugą stronę (postanowienie SN z dnia 30 kwietnia 1957 roku, IV CR 342/53, NP 1958, nr 4, s. 114; cytowane w apelacji orzeczenie składu 7 sędziów SN z dnia 12 września 1960 roku, II CR 347/60, OSNCK 1961, nr 4, poz. 112). Gdy strona zwolniona od kosztów sądowych w zakresie opłat wygrała proces w całości lub w części, brak jest podstaw do zasądzenia od Skarbu Państwa nieuiszczonych opłat na rzecz jednostki organizacyjnej sądu reprezentującej Skarb Państwa.

W takim stanie rzeczy Skarb Państwa reprezentowany przez Szefa (...) Zarządu (...) w B. winien być obciążony jedynie obowiązkiem zwrotu Skarbowi Państwa-Sądowi Rejonowemu w Łasku wyłożonych przez tego ostatniego wydatków.

Zasadnie apelujący domaga się więc zmiany zaskarżonego orzeczenia w tym zakresie.

Obowiązek uiszczenia przez pozwanego kosztów sądowych winien zatem zostać zmniejszony o koszty opłat; inaczej – ograniczony jedynie do zwrotu wydatków. Wyłożone wydatki stanowiły łącznie kwotę 8 110,23 zł. Zatem na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w punkcie 4 zaskarżone orzeczenie należało zmienić i kwotę 10 085,23 zł obniżyć do kwoty 8 110,23 zł.

O kosztach postępowania apelacyjnego rozstrzygnięto stosownie do treści przepisu art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. – obciążają one przegrywającego meritum zaskarżenia pozwanego. Wysokość kosztów zastępstwa procesowego powódki w postępowaniu przed sądem drugiej instancji określają przepisy § 2 pkt 2 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. 2015.1800 ze zm.) – na kwotę 135 zł – od wartości przedmiotu zaskarżenia wyznaczonej kwotą kwestionowanej należności poza zaskarżeniem kosztów sądowych – w tej części pozwany – jak wskazano – przegrał apelację.